

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S Rīgā

Nr. 100

(Prot. Nr.46,5§)

2007. gada 15.augustā

Par tirgus dalībnieku apvienošanos Lieta Nr.1751/07/06/23

Par Jāstbolaget AB un a/s „Rīgas Raugs” apvienošanos

Konkurences padome 20.07.2007. saņēma ziņojumu par Zviedrijā reģistrētās komercsabiedrības „Jāstbolaget” AB un a/s „Rīgas Raugs” ziņojumu par apvienošanos (turpmāk tekstā – Ziņojums). Izvērtējot Ziņojuma saturu, secināms, ka Ziņojums atbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk tekstā – Noteikumi) noteiktajām prasībām un ir uzskatāms par pilnīgu no tā iesniegšanas datuma, t.i., no 20.07.2007. Par minēto faktu 27.07.2007. „Jāstbolaget” AB pilnvarotajam pārstāvim tika nosūtīta vēstule Nr.1762.

„Jāstbolaget” AB ir reģistrēta Zviedrijā ar reģ. Nr.556033 – 4830. Juridiskā adrese: Box 7003, 192 07, Sollentuna, Zviedrija.

A/s „Rīgas Raugs” ir reģistrēta komercregistrā ar reģ.Nr.00304051. Juridiskā adrese: Pulkveža Brieža iela 27, LV – 1045, Rīga.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju „Jāstbolaget” AB ir viens no a/s „Rīgas Raugs” dalībniekiem, kuram līdz šim pieder 40,60% no a/s „Rīgas Rauga” pamatkapitāla.

2. „Jāstbolaget” AB ir Orkla grupas komercsabiedrība, kura pilnībā pieder „KaKa” AB, kas savukārt 100% pieder Orkla Foods AS. „Jāstbolaget” AB Latvijā piegādā sauso maizes raugu SIA „Rīgas Raugs”.

3. A/s „Rīgas Raugs” 40,62% akciju pieder Polttimo Yhtiöt Oy, 40,60% akciju pieder „Jästbolaget” AB, 18,78% akciju pieder atsevišķiem akcionāriem. A/s „Rīgas Raugs” īsteno izšķirošo ietekmi ar 100% piederošām akcijām pār Nordic Yeast Eesti OY, kas Latvijā saimniecisko darbību neveic.

„Jästbolaget” AB dalībnieks ir AB „KaKa”, kam pieder 100% „Jästbolaget” AB akciju, savukārt AS „Orkla Foods” īsteno izšķirošo ietekmi pār AB „KaKa” un AS „Indun Industry”, kas savukārt īsteno izšķirošo ietekmi pār SIA „LaNordija” ar tai 100% piederošām kapitāla daļām.

AS „Orkla Foods” 100% akciju pieder ASA „Orkla”, kas īsteno izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% akcijām šādās komercsabiedrībās:

- AB „Procordia Food”;
- AS „ELKEM”;
- AB „Chips Oy Ltd.”.

AB „Procordia Food” īsteno izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% kapitāla daļām pār SIA „Spilva”.

AS „ELKEM” izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% kapitāla daļām īsteno pār AB „Elkem Sweeden”, kura īsteno izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% kapitāla daļām pār AB „Sapa”, kura savukārt izšķirošo ietekmi ar tai piederošām 100% kapitāla daļām īsteno pār SIA „Sapa Profili”.

AB „Chips Oy Ltd.” izšķirošo ietekmi ar tai piederošo 100% akciju īsteno pār a/s „Latfood”, kura Latvijas teritorijā saimnieciskā darbība ir saistīta ar kartupeļu čipsu ražošanu.

4. A/s „Rīgas Raugs” pamatdarbība ir presētā maizes rauga ražošana. Papildus tam, a/s „Rīgas Raugs” piegādā arī tādus produktus kā sausais maizes raugs, cita veida raugs (vīna raugs, alus raugs) un iesala dzēriens.

Latvijas Uzņēmumu reģistrā reģistrētā komercsabiedrība SIA „LaNordija” pamatdarbība ir cepšanai paredzēto sastāvdaļu (rauga, krējuma, margarīna, riekstu, garšvielu, piedevu) vairumtirdzniecība.

SIA „Spilva” galvenais pamatdarbības veids ir augļu un dārzeņu pārstrāde, ražojot ēdienu piedevas.

SIA „Sapa Profili” galvenie pamatdarbības veidi ir alumīnija profilu ražošana pēc pasūtījuma un jaunu profilu projektēšana.

A/s „Latfood” pamatdarbības veids ir kartupeļu čipsu ražošana.

5. Saskaņā ar Ziņojumā minēto apvienošanās rezultātā „Jästbolaget” AB iegūs izšķirošo ietekmi pār a/s „Rīgas Raugs” iegādājoties (*) a/s „Rīgas Raugs” akciju, kas līdz šim pieder Polttimo Yhtiöt Oy. Polttimo Yhtiöt Oy vairs nevēlas turpināt saimniecisko darbību rauga tirgū. Apvienošanās rezultātā „Jästbolaget” AB piederēs (*) a/s „Rīgas Raugs” akciju. Pēc apvienošanās a/s „Rīgas Raugs” dalībnieki būs Jästbolaget AB, ar (*) akciju un plašs mazākuma akcionāru skaits, kuriem kopā pieder (*) a/s „Rīgas Raugs” akciju.

6. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto tirgus dalībnieku apvienošanās ir viena tirgus dalībnieka izšķirošas ietekmes iegūšana pār citu tirgus dalībnieku. Apvienošanās darījuma īstenošanas rezultātā „Jästbolaget” AB iegūs tiešu izšķirošu ietekmi a/s „Rīgas Raugs”. Tātad „Jästbolaget” AB (*) no a/s „Rīgas Raugs” akciju iegūšana ir uzskatāma par apvienošanos Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punkta izpratnē. Līdz ar to „Jästbolaget” AB un a/s „Rīgas Raugs” ir uzskatāmi par tirgus apvienošanās dalībniekiem.

7. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts, ka: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei par to ziņojumu saskaņā ar šā likuma 16.pantu, ja pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

1) apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā ir bijis ne mazāks kā 25 miljoni latu;

2) apvienošanā iesaistīto tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū pārsniedz 40 procentus.

Apvienošanās dalībnieku kopējo apgrozījumu nosaka saskaņā ar Noteikumu IV sadaļu „Apgrozījuma aprēķināšana”.

Orkla grupas visu komercsabiedrību, ieskaitot „Jästbolaget” AB, neto apgrozījums 2006.gadā Latvijas teritorijā bija (*). A/s „Rīgas Raugs” neto apgrozījums 2006.gadā Latvijas teritorijā bija (*). Apvienošanās dalībnieku kopējais neto apgrozījums Latvijas teritorijā 2006.gadā bija (*). Līdz ar to neizpildās Konkurences likuma 15.panta otrās daļas 1.punkts. Taču, tā kā a/s „Rīgas Raugs” konkrētajā tirgū – presētā rauga piegādes tirgū – tirgus daļa pārsniedz 40%, tad izpildās KL 15.panta otrās daļas 2.punkts un iesniedzējiem bija jāiesniedz Konkurences padomē Ziņojums par apvienošanos.

8. SIA „Rīgas Raugs” pamatdarbības veids ir presētā maizes rauga ražošana un piegāde. SIA „Rīgas Raugs” ir vienīgā komercsabiedrība, kas ražo presēto maizes raugu Latvijas teritorijā. Pastāv divu veidu maizes raugi – presētais un sausais. Presētais maizes raugs galvenokārt tiek izmantots maizes raudzēšanai. Arī sausais maizes raugs pamatā tiek izmantots maizes raudzēšanai, taču tas var tikt izmantots arī citiem nolūkiem, piemēram, kažokzvēru barošanai. Izvērtējot abu minēto raugu aizvietojamību no piedāvājuma puses, Konkurences padome secina, ka abu maizes raugu ražošanas process ir atšķirīgs, jo katra ražošanā ir nepieciešams papildus aprīkojums. Presētais maizes raugs var tikt uzglabāts attiecīgajos apstākļos līdz vienam mēnesim, taču sausā maizes rauga derīguma termiņš ir līdz vienam gadam. Izvērtējot minēto maizes raugu aizvietojamību no pieprasījuma puses, Konkurences padome konstatē, ka presētā maizes rauga sastāvā ir ap 70% ūdens un līdz ar to arī tā pārvadāšanas izmaksas ir salīdzinoši dārgākas nekā sausā maizes rauga pārvadāšanas izmaksas, kas veido proporcionālu gala vairumtirdzniecības/mazumtirdzniecības cenu atšķirību.

Ņemot vērā minētās atšķirības gan no pieprasījuma, gan piedāvājuma puses, Konkurences padome secina, ka minētie tirgi ir nodalāmi.

Līdz ar to Konkurences likuma 1.panta 5.punktu kā konkrētās preces tirgus tiek noteikts presētās maizes rauga piegādes tirgus un sausā maizes rauga piegādes tirgus.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Konkurences likuma izpratnē ir teritorija, kurā attiecīgie tirgus dalībnieki ir iesaistīti preču piegādē vai pakalpojumu sniegšanā. Šajā teritorijā konkurences apstākļi ir pietiekami līdzīgi un to var nošķirt no pārējām teritorijām tajās ievērojami atšķirīgo konkurences apstākļu dēļ. Izvērtējot Ziņojumā minēto informāciju, Konkurences padome ģeogrāfisko tirgu nosaka kā Latvijas teritoriju ar tendenci to paplašināt, jo gan sausais, gan presētais maizes raugs salīdzinoši lielā apjomā tiek importēts no ārvalstīm (Igaunija, Polija, Dānija, Somija, Vācija, Lietuva), kā arī Latvijā saražotais presētais maizes raugs tiek eksportēts uz Lietuvu, Igauniju, Krieviju, Čehiju.

Līdz ar to, pamatojoties uz Konkurences likuma 1.panta 4.punktu, apvienošanās rezultātā ietekmētais konkrētais tirgus ir presētās maizes rauga piegādes tirgus Latvijas teritorijā un sausā maizes rauga piegādes tirgus Latvijas teritorijā.

9. Lietas izpētes gaitā Konkurences padome izvērtēja konkurences apstākļus lietā definētajos tirgos un secināja, ka a/s „Rīgas Raugs” presētā maizes rauga piegādes tirgū 2006.gadā tirgus daļa bija (*) no kopējiem Latvijas teritorijā realizētajiem presētā maizes rauga piegādes apjomiem. Pārējais Latvijas teritorijā realizētais presētā maizes rauga

apjoms tiek ievests no ārvalstīm. No Ziņojumā pievienotās informācijas Konkurences padome secina, ka minētajā konkrētajā tirgū no apvienošanās dalībniekiem darbojas tikai a/s „Rīgas Raugs” un SIA „LaNordija”. Konkurences padome secina, ka apvienošanās darījuma rezultātā nenotiks tirgus daļas pārklāšanās konkrētajā tirgū, jo SIA „LaNordija” presētā maizes rauga piegādes tirgū realizēto produkciju iegādājas no a/s „Rīgas Raugs”.

Sausā maizes rauga piegādes tirgū Latvijā no apvienošanās grupas dalībniekiem darbojas a/s „Rīgas Raugs”, „Jāstbolaget” AB, SIA „LaNordija”. „Jāstbolaget” AB 09.08.2007. vēstulē norādīts, ka minētā komercsabiedrība Latvijā sauso maizes raugu piegādā tikai a/s „Rīgas Raugs” un cita veida saimniecisko darbību Latvijas teritorijā neveic. Savukārt a/s „Rīgas Raugs” rīcībā esošais sausais maizes raugs tiek pārdots gala patērētājiem un izplatītājiem, t.sk., SIA „LaNordija”, kas ir viens no apvienošanās grupas dalībniekiem. Sausais maizes raugs Latvijā netiek ražots un viss Latvijā realizētais daudzums tiek importēts. Pēc Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas izriet, ka „Jāstbolaget” AB tirgus daļa 2006.gadā Latvijas teritorijā faktiski ir a/s „Rīgas Raugs” tirgus daļa, kas 2006.gadā bija 9% no kopējā sausā maizes rauga piegādes tirgus apjomiem Latvijā. Konkurences padome secina, ka apvienošanās darījuma īstenošanas rezultātā nerodas tirgus daļas palielināšanās sausā maizes rauga piegādes tirgū.

Pamatojoties uz iepriekš minēto, kā arī ņemot vērā, ka pirms minētā apvienošanās darījuma „Jāstbolaget” AB jau bija ietekme pār a/s „Rīgas Raugs”, Konkurences padome secina, kā arī apvienošanās darījuma rezultātā nevienā no konkrētajiem tirgiem netiks novērotas būtiskas izmaiņas, neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence nevienā no konkrētajiem tirgiem.

Ņemot vērā minēto un Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu, 15.panta otrās daļas 2.punktu, 16. panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut apvienošanos, kas paredzēta „Jāstbolaget” AB iegūstot izšķirošo ietekmi pār a/s „Rīgas Raugs”.

Konkurences padomes lēmumu saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā šī lēmuma spēkā stāšanās dienas, t.i., kad ieinteresētā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto lēmumu.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme